

DIWENSE BERG 2017

INDEX

neděle 12. listopadu 2017 v 19.30, La Fabrika

Agata Zubel **Not I** (česká premiéra)

text: Samuel Beckett

--- přestávka ---

Fausto Romitelli **An Index of Metals**

text: Kenka Lèkovich

I. Introduzione – II. Primo intermezzo – III. Hellucination 1: Drowningirl – IV. Secondo intermezzo – V. Drowningirl II – VI. Terzo intermezzo – VII. Drowningirl III – VIII. Adagio – IX. Quarto intermezzo – X. Hellucination 2/3: Risingirl / Earpiercingbells – XI. Finale – XII. Cadenza

Agata Zubel – zpěv

Peter Vrábel – dirigent

Orchestr BERG

Jana Kubánková, Roman Hranička – housle, Kateřina Lískovcová – viola, Lukáš Polák – violoncello, Ondřej Štajnochr – kontrabas & baskytara, Zuzana Bandúrová – flétna, Kamila Mořková – hoboje, Kiryl Tseliapniou – klarinet, Martin Pavluš – trubka, Tomáš Bialko – trombón, Martin Levický – klavír, Oleg Sokolov – bicí, Jiří Lukeš – elektronika

Jan Komárek – light design

Partnerem dnešního koncertu je Polský institut v Praze.

Agata Zubel (*1978), špičková skladatelka a zpěvačka studovala překvapivě také hru na housle a bicí. Pochází z polské Vratislavi, kde žije a učí na Hudební akademii K. Lipińského. Je jednou z nejzajímavějších osobností současné polské hudby, získala objednávky například od Ensemblu intercontemporain, Klangforum Wien, Los Angeles Philharmony, London Sinfonietta, Seattle Symphony, od festivalů Ultraschall Festival (Berlín) či Wratislavia Cantans i z Velkého divadla – Národní opery ve Varšavě. Jako zpěvačka spolupracovala s řadou dalších souborů, například s ansámblu MusikFabrik, Eighth Blackbird, San Francisco Contemporary Music Players. Společně se skladatelem a klavíristou Cezary Duchnowskim založila experimentální ElectroVoce Duo. Premiérovala a nahrála řadu nových skladeb, věnuje se i hudbě 20. století, nahrála víc než tucet CD. Její skladba Not I, kterou nahrála s Klangforem Wien, získala v roce 2013 prestižní mezinárodní rozhlasové ocenění International Rostrum of Composers a v následujícím roce také cenu Polonica Nova.

www.zubel.pl

za-čnu_te-dy_mlu-vit? [] jsou_tu_ti-sí-ce_slov [] ja-ko_ve_hře_ne-bo_na_di-vad-le_a-le_má-lo_ča-su_na_ges-ta [] jsou_tu_ti-sí-ce [] jsou_tu_ti-sí-ce_slov [] sko-ro_ja-ko-by_zá-čí-na-lo_di-vad-lo [] teď

Not I (2012) čerpá inspiraci ve slavném monologu sedmdesátileté ženy od Samuela Becketta. Žena vzpomíná na traumatické momenty svého života, ovšem mluví o sobě

vytrvale ve třetí osobě. To snad souvisí s tím, že prakticky po celý svůj život mlčí – až na výjimečné události, kdy z ní slova naopak přerývaně tryskají.

Beckettovy texty zhudebnila Agata Zubeľ také ve skladbách *Cascando* (2007) nebo *What is the word / Co je slovo* (2012). *Not I* premiéroval v září roku 2012 ansámbl Klangforum Wien na festivalu *Sacrum Profanum* v Krakově.

Italský skladatel **Fausto Romitelli** (1963–2004) studoval nejprve v Miláně a Sieně, od roku 1991 ale pobýval v Paříži, kam přesídlil, aby mohl studovat u Gérarda Griseyho, ovlivnili ho i další francouzští spektralisté. Mezi lety 1993–1995 se na pařížském institutu IRCAM zabýval možnostmi využití technologií v hudbě. Soustředil se na experimenty se zvukem (jak prohlásil: „Zvuk je materiál určený k následnému opracování.“), pravidelně se inspiroval v oblasti avantgardního rocku apod. Je doslova modelovým skladatelem své generace – získal celou řadu cen v mezinárodních skladatelských soutěžích, své skladby psal na objednávku interpretů, spolupracoval s ansámblly zaměřenými na současnou hudbu, pravidelně také získával pro tvorbu konkrétních děl granty od nadací nebo z veřejných zdrojů. Z jeho kompozic můžeme zmínit například *Nameless City* pro smyčcový ansámbl (1997), *Trash TV Trance* (2002) pro sólovou elektrickou kytaru nebo *Audiodrome – Dead City Radio* pro symfonický orchestr (2003). Jedno z jeho stěžejních děl, triptych *Professor Bad Trip* (1998–2000), je inspirováno „blouznivými“ texty Henriho Michauxe a ovlivněno prvky psychedelického rocku šedesátých let. Na tento opus navazuje také poslední Romitelliho dílo *An Index of Metals* (2003) pro soprán, ansámbl, elektroniku a videoprojekci, které vzniklo na objednávku Fondation Royaumont. Jeden z nejzajímavějších italských skladatelů podlehl vážné nemoci ve věku 41 let, jen několik měsíců po prvním uvedení této skladby.

Gramofonová jehla...

...kolísavě vjíždí do klávesového deliria z úvodu slavné pinkfloydovské skladby *Shine On You Crazy Diamond*, v mžiku se však stejně nejistě zastavuje. Pauza. Znovu týž fragment, nepatrně prodloužený, a opět pauza, ta naopak kratší... Nepřímá úměrnost se zintenzivňuje, aby se pak proměnila v dynamicky sílící entropickou zvukovou masu ústící do nepříjemně bodavého vysokého tónu. Jako by lesk „Bláznivého diamantu“ poznamenal zásah štětce malíře Francise Bacona... *An Index of Metals* začíná a Romitelli v této *Introdukcii* naznačuje, jakým způsobem bude v průběhu díla zacházet se zvukem – na široké škále mezi jeho pokřivením a úplnou destrukcí.

Opera sestává z dvanácti částí navazujících bez přerušení. Vokální „čísla“ jsou proložena čtyřmi intermezzy a jednou kvazitaneční „scénou“ (*Adagio*). Libreto tvoří tři básně nazvané *Hellucination I-III* (což by se dalo přeložit jako „Peklocinace“), v nichž Kenka Lèkovich například zachytila pohnutí mysli Tonoucí dívky ze stejnojmenného komiksového fragmentu Roye Lichtensteina (*Hellucination I: Drowninggirl*) nebo exponovala eruptivní smršť slovesných tvarů, jejichž společným jmenovatelem je agrese: *corrupting / infecting / transfixing / ... / strike / hit* atd. (*Hellucination III: Earpiercingbells*). Jako leitmotiv procházejí textem kovy a předměty či destruktivní jevy (včetně hluku) s nimi spjaté, jež jsou chápány jako metafora původce silně stísněných vnitřních stavů člověka. Dílo vrcholí lakonickým *Finale* a na ně nepředvídaně navazující *Cadenza*, jejíž neočekávaný stop-time – sám o sobě působivý moment – dodává opeře s ohledem na skladatelovo úmrtí ještě silnější vyznění.

Vítězslav Mikeš

V roce 2011 uvedl Orchestr BERG v klubu Roxy českou premiéru tohoto díla, tehdy s původním videem. Druhé uvedení jsme se rozhodli představit bez projekce, abychom umožnili větší soustředění na skutečně mimořádnou hudbu.

Peter Vrábel je slovenský dirigent, který žije a pracuje v Praze. V roce 1995 založil Orchestr BERG a určil jeho hudební směřování – díky němu je dnes tento orchestr oceňován jako jedinečný interpret hudby 20. století a hudby soudobé. Spolupracuje se soudobou českou skladatelskou špičkou a vytváří inspirativní tvůrčí prostor pro vynikající umělce mladé generace. Je držitelem Ceny Gideona Kleina. Za svoji práci s Orchestrem BERG získal v roce 2010 od České hudební rady / UNESCO ocenění za zásluhy o kvalitu a šíření české hudby.

Orchester BERG je špičkové těleso, které již řadu let přináší svěží vítr na českou hudební scénu – uvádí inovativní a zároveň divácky atraktivní projekty kombinující současnou hudbu s tancem, filmem, divadlem, projekcemi apod. Vystupuje často mimo tradiční koncertní sály. Orchester BERG je jediným českým orchestrem, který pravidelně objednává a ve světových premiérách na svých akcích uvádí novinky českých skladatelů především mladé generace. Má tak na svém kontě již více než stovku světových premiér. V českých premiérách také představuje tvorbu těch nejvýznamnějších zahraničních skladatelů, mimo jiné i hudební divadlo Schwarz auf Weiss Heinerja Goebbelse, hudebně filmový kus Up-close Michela van der Aa, unikátní celovečerní kompozici In vain Georga Friedricha Haase nebo legendární dílo Györgye Ligetiho Poème symphonique pro 100 metronomů. Orchester BERG uvedl celou řadu vlastních originálních projektů, například ve spolupráci s tanečnicí 420PEOPLE, režisérkou Petrou Tejnorovou, choreografkou Mirkou Eliášovou nebo režisérským duem SKUTR. Spolupracuje také s nejvýznamnějšími českými kulturními organizacemi, mezi nimiž jsou například Národní divadlo, Židovské muzeum v Praze, Centrum současného umění DOX, festivaly Struny podzimu, Pražské jaro, Hudební fórum Hradec Králové ad. Věnuje se i edukativním projektům.

www.berg.cz

SRDEČNĚ ZVEME NA ZÁVĚREČNÝ KONCERT LETOŠNÍ SEZÓNY

KRUH

úterý 5. prosince ve 20.00, kostel U Salvátora (Salvátorská, P1)

... prostorový koncert s účastí publika

Ondřej Štochl – ve dne stíny, v noci Světlo. prostorová kompozice (světová premiéra)

Tan Dun – Kruh pro 4 tria, dirigenta a publikum (česká premiéra)

Bernhard Lang – Differenz/Wiederholung 5 (česká premiéra)

Tereza Horáková – housle, Martin Opršál – vibrafon

Orchester BERG & Peter Vrábel – dirigent

CO SE DĚJE V BERGU

KINOKONCERT MĚSTO BEZ ŽIDŮ V SUŠICI

středa 22. listopadu v 19.30, Kino Sušice – Sirkus

V rámci mezinárodní konference Fenomén venkovských Židů se uskuteční projekce filmu Město bez Židů s originální hudbou Petra Wajšara, kterou jsme představili ve světové premiéře v roce 2014 ve Španělské synagoze v Praze. Kinokonzert je určen nejen účastníkům konference ale také široké veřejnosti.

Město bez Židů / režie: H. K. Breslauer / Rakousko 1924 / 80 min. / hudba: Petr Wajšar
Orchester BERG & Peter Vrábel - dirigent

LIVE CINEMA

čtvrtek 14. prosince v 9h, v 11h a ve 14h | Studio Hrdinů

... avantgardní němé filmy s živou hudbou a skvělým průvodcem

Netradiční formát koncertu, netradiční čas. Na kinokonzertech společně s filmovým odborníkem a pedagogem Martinem Čihákem představíme dva významné filmy němé avantgardy. Živě uvedenou hudbu doplní zajímavosti o tvůrcích, vzniku filmů i hudby atd.

H2O / režie: Ralph Steiner / USA 1929 / hudba: Jan Dřízal

Meshes of the Afternoon / Maya Deren & Alexander Hammid / USA 1943 / hudba: Jiří Lukeš

Průvodce: Martin Čihák, Ph.D. (FAMU / UK)

Orchestr BERG & Peter Vrábel – dirigent

vstupenky: www.goout.net

přípitek členům KLUBERG po představení M IS FOR...

Eva Kesslová (Orchestr BERG), choreograf Jiří Kylián a patronka KLUBERGu Soňa Červená

FANDÍTE NÁM? STAŇTE SE ČLENY KLUBERGu!

Chcete podpořit jedinečné projekty z oblasti nového umění?

Zajímá Vás, co se v BERGu chystá, a chcete u toho být jako první?

PŘIDEJTE SE!

Patronkou KLUBERGu je paní Soňa Červená, herečka a zpěvačka.

Měsíční členský příspěvek: 123 Kč (jednotlivec) / 234 Kč (ve dvou)

ČLENOVÉ KLUBERGU VZKAZUJÍ

„Jste úžasní, jak se neustále zdokonalujete a vymýšlíte nové a nové nápady!!! Gratuluji, obdivuji a držím palce:-)!!!!“ Martina B.

„Držím palce do další činnosti, obdivuji koncepci a koncerty se mi moc líbí.“ Jana M.

DĚKUJEME VŠEM ZA PODPORU!

Více informací: www.kluberg.cz

Obrátit se můžete také na Evu Kesslovou – T: 604 205 937, E: kluberg@berg.cz

DÁRCI: RNDr. Ondřej Jäger, Ing. Tibor Lopušán, Vlasta Plocková, Eva a Norman Ridenourovi, Petr Somol, manželé Špírkovi

KLUBERG (klub dárců Orchestru BERG)

Petr Adler, manželé Bahbouhovi, Soňa Červená, Václav Eis, Lucie Chrápavá, Adéla Kovářová, Drahoslava Krnáčová, Rudolf Kryl, Jiří Kubíček (ve dvou), Rudolf Leška (ve dvou), Jiří Malíř, Jana Maříková Kubková, Jáchym Novotný, manželé Ridenourovi, Ivan Studený, Kateřina Svatoňová, Ing. Tomáš Svatoň, Danilo Tuzar, manželé Valchářovi, Zuzana Zuberová a jeden anonymní člen

ANDĚLÉ (dobrovolníci)

Věra Babišová, Radvan Bahbouh, Eva a Tonda Blomannovi, Jan Brázda, AK Anna Císařová & Peter Babiš, Martina Čápková, manželé Činčerovi, Valerij Durdil, Dominik Dvořák, Josef Dvořák, Pavel Dvořák, Rut Fialová, Jiří Hajdyla, Ondřej Holas, Aleš Janíček, Tomáš Jindříšek, Martina Kaňková, Jitka Kloučková, Adam Kneblík, Šimon Kočí, Ivana Kolářová, Johana Kratochvílová, Drahoslava Krnáčová, Maja Madárová, Daniel Mikolášek, Alena Miltová, Pavel Moc, Ester Nemjová, Martin Pavala, Michal Pečeňa, Kateřina Plevová, Eva Ridenourová, Michael Romanovský, Majka Semotánová, Michaela a Howard Sidenberg, Petr Somol, Jonáš Starý, Lukáš Trnka, Pavel Trnka, Jan Trojan, Pavel Trojan Jr., Michaela Volfová, David Zábranský a Jan Zázvůrek...

PODPORA

Ministerstvo kultury ČR, Hlavní město Praha, Polský institut v Praze, Nadační fond Avast, Partnerství OSA

MEDIÁLNÍ PODPORA

Český rozhlas Vltava, HISvoice, Radio 1

texty: Vítězslav Mikeš (Romitelli), Eva Kesslová (ostatní)

redakce: Eva Kesslová

korektura: PhDr. Alena Miltová

fotografie: Lukasz Rajchert (Zubel), Jean-Luc Plouvier (Romitelli), Karel Šuster (Vrábel), Pavel Hejný (BERG)